

KARTA KURSU – kierunek politologia – studia stacjonarne 1 stopnia

NAZWA	Współczesne systemy wyborcze
NAZWA W J. ANG.	<i>Contemporary electoral systems</i>

KOD		PUNKTACJA ECTS	3
-----	--	----------------	---

KOORDYNATOR	dr hab. Magdalena Mikołajczyk, prof. UP	ZESPÓŁ DYDAKTYCZNY
-------------	---	--------------------

OPIS KURSU (Cele kształcenia)

Celem kształcenia w ramach kursu jest:

- Poznanie głównych zasad prawa wyborczego, funkcji wyborów w systemach demokratycznych i niedemokratycznych, politycznych konsekwencji związanych z zastosowaniem podstawowych formuł wyborczych.
- Przygotowanie do analizy podstaw prawnych, sposobów organizacji i przebiegu kampanii wyborczych w krajach demokratycznych i niedemokratycznych.
- Nabycie i trenowanie umiejętności uzupełniania wiedzy o zmianach w systemie wyborczym.

WARUNKI WSTĘPNE

WIEDZA	Zna procesy historyczne rzutujące na polityczny kształt współczesnych państw, w tym elementarną wiedzę o ewolucji prawa wyborczego Ma wiedzę o rodzajach, instytucjach i cechach współczesnych systemów politycznych Posiada minimum wiedzy o podziałach socjopolitycznych i scenie politycznej wybranych państw
UMIEJĘTNOŚCI	Wykorzystuje wiedzę dotyczącą historii do rozumienia i prezentacji wybranego systemu politycznego Potrafi porównać i zinterpretować na podstawie materiału źródłowego rozwiązania konstytucyjne stosowane w systemach demokratycznych
KURSY	Z modułu podstawowego - Historia powszechna , nauka o państwie i prawie Z modułu analiza porównawcza systemów politycznych - współczesne systemy polityczne

EFEKTY KSZTAŁCENIA

WIEDZA	Efekt kształcenia dla kursu	Efekt kształcenia dla kierunku
	W1Posiada wiedzę o ewolucji praw wyborczych, w tym uprawnień wyborczych wybranych grup społecznych W2Zna prawne, polityczne i organizacyjna ramy procesu wyborczego w wybranych państwach i w Polsce Rozumie i zna polityczne	K1_W02 K1_W04

	w3konsekwencje wyboru określonej formuły wyborczej oraz innych rozwiązań związanych z systemem wyborczym	K1_W04
--	--	--------

UMIEJĘTNOŚCI	Efekt kształcenia dla kursu	Efekt kształcenia dla kierunku
	U1Prawidłowo stosuje terminologię dotyczącą prawa wyborczego i związaną z elementami systemu wyborczego	K1_U01, K1_U02
	U2Potrafi na podstawie materiału źródłowego i literatury przedmiotu dokonać analizy systemu wyborczego wybranego państwa.	K1_U01, K1_U02
	U3Umie wykorzystać źródła internetowe do aktualizowania wiedzy o wynikach wyborów	K1_U03
	U4Potrafi poprzez zastosowania określonej formuły wyborczej dokonać symulacji przydziału mandatów dla partii w pojedynczym okręgu wyborczym	K1_U01

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Efekt kształcenia dla kursu	Efekt kształcenia dla kierunku
	K1Rozumie, że zmiany zachodzące w systemach politycznych i wyborczych, a także w ich badaniu wymagają stałej aktualizacji wiedzy, potrafi to robić.	K1_K01
	K2Potrafi przygotować i przedstawić ustnie samodzielnie przygotowane opracowanie tematu.	K1_K04
	K3Jest przygotowany do podejmowania aktywności w wyborach , pracy w komisjach wyborczych	K1_K03
	K4Potrafi wiedzę łączyć z etyczną oceną działań podejmowanych na scenie politycznej.	K1_K03

Studia stacjonarne

ORGANIZACJA							
FORMA ZAJĘĆ	WYKŁAD (W)	ZAJĘCIA W GRUPACH					
		A	K	L	S	P	EL

	15	15					
--	----	----	--	--	--	--	--

Studia niestacjonarne

ORGANIZACJA							
FORMA ZAJĘĆ	WYKŁAD (W)	ZAJĘCIA W GRUPACH					
		A	K	L	S	P	EL
	10	10					

OPIS METOD PROWADZONYCH ZAJĘĆ - Studia stacjonarne

Wykład

Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem prezentacji w PowerPoincie

Ćwiczenia

Dyskusja i trening formułowania komentarza własnego w oparciu o literaturę przedmiotu.
Przygotowanie indywidualnej, zaktualizowanej prezentacji jednego z europejskich systemów wyborczych (wypowiedź ustna).

Przygotowanie do analizy dokumentów prawnych.

Gry dydaktyczne związane z symulacją wyników wyborów.

OPIS METOD PROWADZONYCH ZAJĘĆ - Studia niestacjonarne

Wykład

Wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem prezentacji w PowerPoincie

Ćwiczenia

Dyskusja i trening formułowania komentarza własnego w oparciu o literaturę przedmiotu.
Przygotowanie indywidualnej, zaktualizowanej prezentacji jednego z europejskich systemów wyborczych (wypowiedź ustna).

Przygotowanie do analizy dokumentów prawnych.

FORMY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA- Studia stacjonarne

	E-learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
w1								x					
w2						x			x			x	
w3												x	
u1								x	x			x	
u2						x			x			x	
u3						x			x				
u4													
k1						x			x				
k2						x			x				
k3								x					
k4								x					

FORMY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA - Studia niestacjonarne

	E-learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
w1								x					
w2						x			x			x	
w3		x					x					x	
u1								x	x			x	
u2						x			x			x	
u3						x			x				
u4		x											
k1						x			x				
k2						x			x				
k3								x					
k4								x					

OCENA	Na zaliczenie przedmiotu składają się następujące, punktowane elementy: obecność na zajęciach, oceniana percepcja zadanej literatury, udział w dyskusji, przygotowanie indywidualnego wystąpienia, udział w zespołowych grach dydaktycznych Zaliczenie ustne lub pisemne (test wyboru, krótka pisemna wypowiedź zawierająca charakterystykę wybranego elementu systemu wyborczego oraz analiza materiału źródłowego)
-------	--

UWAGI	Ocena z ćwiczeń db + i niższe nie kwalifikują do przyznania punktów do egzaminu Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie tylko pod warunkiem ekwiwalentnej liczby godzin CNPS i liczby punktów ECTS oraz co najmniej oceny db
-------	---

TREŚCI MERYTORYCZNE (wykaz tematów)
Tematyka wykładu 1. Zagadnienia terminologiczne i teoretyczne: pojęcie prawa i systemu wyborczego; wybory w perspektywie historycznej, prawnej, politycznej i socjologicznej. Ewolucja prawa wyborczego w Europie i USA. Funkcje wyborów w systemach demokratycznych i niedemokratycznych 2. Współczesne systemy wyborcze państw demokratycznych – ogólna charakterystyka elementów tj. kształt i rozmiar okręgów wyborczych, przeciętny „koszt” uzyskania mandatu, uprawnienia wyborcy w trakcie głosowania, formuła wyborcza. Okręgi wyborcze – geografia wyborcza, gerrymandering. Klauzule zaporowe. Typologia formuł wyborczych 3. Większościowe systemy wyborcze. System większości względnej USA i system pluralistyczny Wielkiej Brytanii. Francuski system dwuetapowych wyborów. Proporcjonalne systemy wyborcze i ich zmienne (podział na okręgi wyborcze i poziom repartycji mandatów, klauzule zaporowe, uprawnienia wyborców w systemie głosowania na listy, formuły wyborcze). Sposoby ustalania wyniku wyborów – formuły oparte na metodzie największych reszt i metodach

dzielnikowych). Formuły quasi-proporcjonalne: pojedynczego głosu przechodniego, pojedynczego głosu nieprzechodniego i inne.

4. Polityczne konsekwencje przyjęcia określonych systemów wyborczych. Deformacje reprezentacji, paradoksy proporcjonalności. System wyborczy a system partyjny. Ogólna charakterystyka wyborów w systemach nierywalizacyjnych.
5. Organizacja procesu wyborczego – etapy, ramy prawne, czynniki różnicujące. Uczestnicy procesu wyborczego. Metody i techniki stosowane w akcie głosowania. Finansowanie kampanii wyborczych i prowadzenia kampanii wyborczej w mediach. Prawne podstawy i procedury rozstrzygania o ważności wyborów.
6. Wybory w Polsce po 1989 r. Prawo i procedury wyborcze w wyborach samorządowych, parlamentarnych, prezydenckich oraz do parlamentu europejskiego. Przyczyny i polityczne konsekwencje zmian w systemie wyborczym. Ogólna charakterystyka Kodeksu Wyborczego z 2011 r.
7. Charakterystyka determinant społecznych, ekonomicznych i psychologicznych zachowań wyborczych. Metody aktywizacji wyborców. Główne trendy w analizie zachowań wyborczych.

Tematyka ćwiczeń

1. Zagadnienia terminologiczne. Źródła wiedzy o prawie i systemach wyborczych. Aktualizowanie informacji o wyborach – monitoring mediów, serwisy internetowe.
2. Idea reprezentacji a prawo wybierania. Warunki realizacji formuły wolnych wyborów. Zasady podstawowe prawa wyborczego, „przymiotniki” wyborcze. Prawo wyborcze dla 16latków - dyskusja
3. Wybory na urząd prezydenta – bezpośrednio, pośrednie przez parlament, pośrednie przez specjalny organ; Wybory do parlamentu w wybranych krajach (okręgi i organy wyborcze, podmiotowe prawo wyborcze i rejestracja wyborców, tryb zgłaszania kandydatów, kampania wyborcza i jej finansowanie, sposób głosowania, ustalanie wyników. wyborów).
4. Trening umiejętności związanych z symulacją wyniku wyborczego (obliczanie normy przedstawicielstwa, wpływu rozmiaru okręgu wyborczego, wyników wyborów po zastosowaniu wybranych formuł wyborczych)
5. Polski system wyborczy. Zarządzanie wyborów, rejestr wyborców, spis wyborców, organizacja obwodów głosowania, komisje wyborcze, rejestracja komitetów, zgłaszanie kandydatów, przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania, ogłaszanie wyniku wyborów. Formy i granice oraz finansowanie kampanii wyborczych. Nowe procedury.
6. Determinanty aktywności wyborczej w świecie i w Polsce.

WYKAZ LITERATURY PODSTAWOWEJ

A. Żukowski, Systemy wyborcze, Olsztyn 1999

Prawo wyborcze do parlamentu w wybranych państwach europejskich, p. red. S. Grabowskiej i K. Składowskiego, Kraków 2006

Prawo wyborcze na urząd prezydenta w państwach europejskich, p. red. S. Grabowskiej i R. Grabowskiego, Kraków 2007

System wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej, p. red. M. Chmaja i W. Skrzydło, Kraków 2011

Publikacje i raporty ISP

WYKAZ LITERATURY UZUPEŁNIAJĄCEJ

B. Michalak, A. Sokala, Leksykon prawa wyborczego i systemów wyborczych, Warszawa 2010,
J. Flis, Złudzenia wyboru, Kraków 2014
J. Haman, Demokracja, decyzje, wybory, Warszawa 2003
D. Nohlen, Prawo wyborcze i system partyjny: o teorii systemów, Warszawa 2005
Kodeks wyborczy. Wstępna ocena, p. red. K. Skotnickiego, Warszawa 2011
R. Markowski, System wyborczy – system partyjny – jakość demokracji. O jednomandatowych okręgach wyborczych, Warszawa 2010
K. Rzązewski, W. Słomczyński, K. Życzkowski, Każdy głos się liczy. Wędrówka przez krainę wyborów, Warszawa 2014

Studia stacjonarne**Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)**

Ilość godzin zajęć w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Konsultacje indywidualne	2
	Uczestnictwo w egzaminie/zaliczeniu	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	7
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Studia niestacjonarne**Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)**

Ilość godzin zajęć w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Konsultacje indywidualne	2
	Uczestnictwo w egzaminie/zaliczeniu	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	22
Ogółem bilans czasu pracy		75
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

